

جمعه 25 فروردین 1396 - 16 رجب 1438 - 14 آوریل 2017

روز بزرگداشت ادیب و عارف شهیر "شیخ فرید الدین عطار نیشابوری"...

**روز بزرگداشت ادیب و عارف شهیر "شیخ فرید الدین عطار نیشابوری"**

شیخ فریدالدین محمد بن ابراهیم نیشابوری مشهور به عطار، شاعر و عارف نام آور ایرانی در قرن ششم و آغاز قرن هفتم هجری است. وی در ابتدا شغل عطاری داشته و پس از تغییر حال، در سبک صوفیان و عارفان درآمد. عاقبت پس از سفرهای متعدد، در زادگاه خود رحل اقامت افکند. عطار به حق از شاعران بزرگ متصوفه است که کلام ساده و گیرنده او با عشق و شوقی سوزان همراه می‌باشد. زبان نرم و گفتار دل انگیزش که از دلی سوخته و عاشق و شیدا بر می‌آید، حقایق عرفانی را به نحوی خاص در دل‌ها جایگزین می‌سازد. غیر از دیوان مفصل عطار، مثنوی‌های متعدد او مانند اسرارنامه، الهی‌نامه، مصیبت‌نامه، خسرونامه، سی‌نامه، فصل و لسان‌الغیب و... مشهورند. معروفترین مثنوی‌های عطار، منطق‌الطیر نام دارد و کتاب تذکرة الاولیاء در بیان مقامات عرفا نیز از آثار مشهور منشور اوست.

مرگ "امیراسدالله علم" نخست‌وزیر و وزیر دربار پهلوی (1357 ش)

امیراسدالله علم در سال 1298 ش در بیرجند متولد شد. پدرش که از خوانین شهر قائن بود، از دوستان رضاخان به شمار می‌رفت. در سال‌های بعد با حمایت سازمان جاسوسی انگلستان، رهبری عده‌ای از روزنامه‌نگاران و دانشجویان و فعالان سیاسی جوان را به عهده داشت. علم بعدها در کودتای 28 مرداد 32 نقشی جدی ایفا کرد و پس از کودتا با دریافت مشاغل حساس، پاداشی در خور گرفت. پس از کودتا نیز، علم به رابط مطمئن شاه با دولت‌های آمریکا و انگلیس تبدیل شد. علم، طراح و مجری اصلی انقلاب سفید در سال‌های 1342 - 1341 به درخواست آمریکا و از آغاز دهه 1340، بزرگترین بازیگر دربار پهلوی بود. سمت‌های نخست‌وزیری و مهمتر از آن، وزارت دربار شاهنشاهی، از علم چهره‌ای متمیز در نظام رهبری ایران ساخت. او از 1333 تا پایان عمر به مدت حدود 24 سال وزیر دربار شاه و تصمیم‌گیرنده اصلی در نظام حکومتی کشور پس از شاه بود. سرانجام، اسدالله علم، این مهره سرسپرده طاغوت، در 59 سالگی به بیماری سرطان در نیویورک درگذشت. از وی دفترچه خاطراتی به جای مانده که حاوی اطلاعات ذیقیمتی از دربار فاسد شاه است که پس از مرگش منتشر گردید.

وقوع جنگ "چالدران" بین قوای صفوی و عثمانی در نزدیکی تبریز (920 ق)

پس از روی کار آمدن سلطان سلیم اول، رابطه‌ی ایران و عثمانی رو به تیرگی بیشتر نهاد. او به سمت نواحی غربی ایران لشکرکشی کرد و در سال 920 ق جنگ سختی در چالدران از نواحی ماکو بین شاه اسماعیل صفوی و سلطان سلیم عثمانی روی داد. شاه اسماعیل که قسمت اعظم قشونش در آسیای مرکزی مشغول جنگ با ازبکان بودند، تصمیم به جنگ تدافعی گرفت، زیرا نیروهای عثمانی دو برابر قوای ایران بود. در ابتدای جنگ، پیروزی با سپاه ایران بود، ولی به علت کثرت نیروهای عثمانی، شکست بر ایران، مستولی شد و با کشته شدن سرداران ایرانی و اسارت حرم شاه، اسماعیل صفوی مجبور به عقب‌نشینی گردید. در این جنگ سه هزار عثمانی و دو هزار ایرانی کشته شدند ولی علت اصلی در شکست شاه اسماعیل، وجود توپخانه‌ی عثمانی بود که جنگ را به نفع ترک‌ها به پایان رساند. پس از عقب‌نشستن سپاهیان صفوی، سلطان سلیم تبریز را اشغال کرد، ولی به زودی بر اثر مقاومت ملی، مجبور شد تبریز و آذربایجان را تخلیه کند. گویند پس از این واقعه، کسی شاه اسماعیل را خندان ندید.

تولد "کریستین هوینگنس" فیزیک‌دان و ریاضی‌دان بزرگ هلندی (1629م)

کریستین هوینگنس فیزیک‌دان و ستاره‌شناس هلندی در 14 آوریل 1629م در لاهه پایتخت هلند به دنیا آمد. وی پس از طی تحصیلات متوسطه وارد دانشگاه شد و در ریاضیات به تحصیل پرداخت. هوینگنس پس از چندی به اخترشناسی روی آورد و چون وسایل و ابزار او کهنه و غیرقابل استفاده بودند، تصمیم گرفت که عدسی‌های دوربین خود را به تنهایی بسازد. او با تغییرات تازه و جالبی که در دوربین نجومی داد موفق شد هاله ناشناخته‌ای را که دور سیاره زحل را گرفته و پیش از این، گالیله از آن نامبرده بود، کشف کند و ثابت کرد این هاله به شکل حلقه پهن و بزرگی سیاره زحل را در برگرفته است. هوینگنس هم‌چنین ساعت پاندولی را اختراع کرد و با توصیف کار آن به شهرت زیادی رسید. با اختراع این ساعت در سال 1657م، مدت زمان حرکت ستارگان و خورشید برای نخستین بار معلوم شد و هم‌چنین از این ساعت در امور کشتیرانی و دریانوردی استفاده گردید. با این حال ساختمان ساعت پاندولی کامل نبود و جاذبه زمین از دقت آن می‌کاست. هوینگنس برای رفع این مشکل تحقیقات زیادی انجام داد و پس از مدت‌ها مطالعه درباره مکانیزم‌های مختلف، فرماریچی ساعت را ساخت. هوینگنس علاوه بر اختراع ساعت پاندولی، پژوهش با ارزشی روی پدیده نور انجام داد و نظریه‌ای نیز مطرح نمود. بر اساس این نظریه، نور از موج‌های زیادی تشکیل شده و این موج‌ها را می‌توان به موج‌های صوتی یا موج‌های روی آب تشبیه کرد با این تفاوت که موج‌های نورانی برخلاف موج‌های صوتی می‌توانند ازخلاء عبور کنند. این

نظریه در آن زمان بحث‌های فراوانی را برانگیخت، با این حال نظریه هویگنس در حدود دویست سال به دست فراموشی سپرده شد تا اینکه بعدها ثابت شد که این نظریه به حقیقت نزدیک‌تر و درک آن آسان‌تر است. هرچند امروزه دانشمندان پی برده‌اند که نور هم دارای خاصیت موجی است و هم ذره‌ای، و این دو هرگز نمی‌توانند از هم جدا باشند. شهرت هویگنس فقط به خاطر نظریه‌اش درباره ماهیت امواج نور نیست. او اخترشناس برجسته‌ای بود و اسباب‌ها و دستگاه‌های نوری زیادی را اختراع کرد که اختراع میکرومتر یا ریزسنج برای اندازه‌گیری قطر ظاهری سیارات از آن جمله است. وی هم‌چنین ماشین فشار هوا و میزان ال‌هوا را نیز تکمیل کرد و برای اولین بار، با هواسنج، ارتفاعات را اندازه‌گیری نمود. کریستین هویگنس سرانجام در سال 1695 م در 66 سالگی درگذشت.